

SLOVENIJA.

List 96.

V petek 30. Listopada

1849.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za pol leta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za eno kvartro 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odračtuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za eno kvartro 2 gold.

Politiško stanje Slovencev.

Iz štajera 21. Listopada. Skoro bode novo leto nastopilo, in z njim prerogjenje političnega opravištvja. Od sušcovih dnevov, od kadar mislimo v novi politični ustavni dobi živeti, do dandanašnje ure vertimo se, ko mušica okoli luči. Sicer smo v nekšni luči, ali ne v naravni. Luč političnega življenja je razun dobrih ne shodnih postav, zaupanje krone do narodov, in narodov do krone. Kar se zaupanju naroda do krone dotiče, tako je (govorim tukaj od slovenskega) zmirom čisto, čvrsto in resnično bilo. Stal je lani dvakrat slovenski narod na Herkulovi poti, ali on se je vsikdar taiste deržal, iz katere mu se je svetla krona blisketala. Ali pa tudi krona do slovenskega naroda taciga zaupanja ima? — Mi imamo vzrok le verjeti, da vlada od nas misli: slovenskemu narodu menka „die österreichische Gesinnung“? Mili Bože, kako smo jo zatajili. Za nas, mi odkritoserčno pove-mo, je Austria pogodba, conditio sine qua non, političke veljavnosti in zmožnosti, in mi bi tedaj nebi imeli avstrijske misli? Črna zavist je vsikdar kriva bila, da se ni deržavni cilj hitro doseči mogel in po narodno; taka bode se, terdno se nam zdi, tudi Avstrii godila. Narodi, posebno troji, laški, nemški in madjarski se človečnosti lotiti in z njo sprijazniti nikakor ne morejo. Perva dva sta dospela verhunec izobraženja in nar višjo stopinjo civilizacije, ali ravno ta je vzrok njihove neterplivosti (intolerancie), imata potenciran duh, pa nobenega serca. Slednji neima naravnih elementov. Bahasto boljarstvo (aristokracija), materialno in duševno, in nar neumnjše ljudinstvo, to sta taka protislovja (Gegensätze) da je težko najti vez za tisto krepost, ktere pravi Francoz „Humanité“. Kdor serce zgubi, zgubi čut pravice, in takemu goveru od enako- ino ravnopravnosti, pričakuj političke naravne koncesie — pričakovanje bode ti glavo obelilo. Duh je vsikdar oporen, kolikor pri jedinem človeki, tako pri narodih. Toto resnico bi si pri nas Slovencih mogli dobro zapomniti tisti „passivisti“ kateri vse od vlade pričakujejo.

Neuzdaj se u me

Dragi kume, —

Nego u se

I u svoje kljuse.

Tako sem čul enkrat pevat prostega Horvata, in uspehi dnešnjega dne poterdijo me v tej resnici. Politiška pomemba Slovencev je še celo malička, bila bi gotovo večja, da bi mi več delali po osnovi in dogovorih. Mi slovenski domorodci vertimo se še gotovo okol one dobe, v ktere so Horvati bili od leta 1835—1839, pevajoči pesme kričejoči „živio“ pa mislimo, da je s tim že Rim sozidan in domovina rešena. Če ravno so se tudi nam vrata zlate svobode odperle, vendar se še nismo preselili iz stare hiše. Ta naša pohlevnost, to deržavno nehajstvo (nemarsina) ta mehkoputnost na polji političkega agitiranja ubija narodnost slovensko, da se ne more v občinski vevnji (Gedränge) tujorodnih narodnost opomoči in okrepiti, kako bi se pristojalo za eden narod, bodi si, kakor mu drago majhen. Jaz sem rekel, da slovenski domorodci delajo vse brez osnove in dogovora,

in unih, kateri kaj delajo, koliko jih imamo. Politikarji ex professo, učeni juristi, advokati, višji uradniki — vsa ta truma javnosti in mogočnega upliva se odtegne javnem življenju in delovanju, in pusti nje nemočnim mladičem sveti boj. Tudi nesmo si od sušcovih dobivšin (Errungenschaften) tiste koristi poslužili, ktere se poslužiti smemo. Koliko postavim nam svoboda štampe, koliko svoboda združenja pomaga. Na svetlo pride šestero novin (horribile dictu) pa kakor iz pošte v farof, v šolo kdektero pisarnico pridejo, tako tudi tam ostanejo. Narod pa prosti v vsem tem, kaj donašajo nič ne dočuje nič ne doznaje. Narod je dete, ali mi domorodci smo slabi očetje slabega deteta. In tako smo mi krivi, da narod kriči za nemškimi šolami in nemškimi pisarnicami. Velika je nesreča tisto načelo, od katerega se marsikteri domorodec nemore ločiti: Quod linguas cales, tot homines vales, toto načelo je nas duševno ubilo in na tla obalilo (verglo). To nam je slovenski duh ostrupilo, da zdaj neznano po usisah prostega človeka zvonji, in on se jezi čez naše neslovenske prestavljanja postav, cesarskih naredb, zakonov itd. Ne tajim, da je pri vsem dobra volja, pa od volje se more stopiti na delo. Če del in djanj ne pokažemo, se nam bodo naši protivniki zmirom v berke smejali, in nam oponašali našo deržavno nedoraslost. Le delavnost bo nam spravila in izpolnila naše težnje (Bestrebungen) pozivanje in zagotovljenje ravnopravnosti — to Bog vse milostivi poterpežljivo posluša, ali vladave vodi korist sedajnosti, in vsakojaki interesi. Dogodbe dnešnjih dni nas prepričajo te resnice. Rekli bodo morebiti, marsikteri: nam se podelujejo svobodne institucie, kdor bi tedaj dvojil nad dobro namero vlade? Znabiti, — ali v njih neima poročstva za to: da bodo tudi nas šteli med potencie Avstrie. Naš cilj pa vendar je tudi ta, da vdelovali bomo v osodo Avstrie. Dozdaj nismo bili mi Slovenci nikakoršni faksoni, le edan edini duh je vladal monarhio, in ta je bil nemški, in za tega volja nemoč in slabost Avstrie, v kateri leži neizmerni zaklad zmožnosti. Svobodne institucie so, če ne izvirajo iz pravega zviraveč zapreke (Hindernisse) kakor pa podpiravkinje političkega življenja. Politiško življenje pa tudi morejo Slovenci imeti, drugači nemoremo upat, da bode naše duševno slovstveno od kakšne vrednosti in važnosti. Opo-menil sem, da institucie morajo svoj temelj imeti v narodnih vlastitostih. Zagovorniki edine političke svobode bodo se sicer smejali čez narodno politiko, pa vendar ne bodo mogli dokazat, da narodne tradicie neimajo nar večega upliva v politički razvitek narodov. Drugači bi Francozi hitro germanske grundrechte prijeli in vse germanske zakone in tako svojo političko važnost podvostručili (verdoppeln). To političko misel edini Nemci zagovarjajo iz dobro poznatih vzrokov, in iz njim prirojene bahlivosti, v kateri mislijo, da so poklicani za organiziranje in izobraženja vesoljnega sveta. Vidili bomo prej, kakor de pol leta, kedar bode se občinski red vpeljevati začel, na kakoršni odpor bomo nagodili. V Dunaju se zlevajo naredbe ednakega lica, in te bodo mogle veljati za občine vsakega naroda avstrijskega, bodi si kakorkoder različen v svojih dozdnajnih občinskih navadah in običa-

jih. Nenaravne te naprave do najšle terdo protivljenje, in tako do ravno občine, katere do perve nazaj želele predsuscov čas, kaj de mogočni stranki, ktera ustavno formo vladanja za nenarodno derži, lepo priloznost dajale, lance in verige absolutisma okol deržavne mašine sopet ovijati. To diši tako, kakor pisatelj tega sostavka misli, kakor da bi reactia že pred vratmi bila, — bode si lahko bravec beroč te verstice mislil. Gotovo nisem nje ljubovnik, ali povem vam očitno, da se vsaki golufa, kateri ono poslovico horvatsko: „Carska ne poriše“ za edini izid ustavnosti derži. Kdor dogodivšine deržavne pozna, in notrajne moči, ktere vladarske forme utemeljujejo, ta bode mi prav dal. —

Austrijsko Cesarstvo.

Slovenska dežela.

Celovec 24. Novembra 1849. Novo leto se približuje; ako Bog dade i sreča junaska, bode naša Slovenija s novim letom nastopila novi tečaj. Nevem, koliko ima ovi časopis naročnikov; že enbart sem bil prosil oznaniti število praenumerantov, de svet vidi, kako slovenska reč napreduje; pa nisim dobil odgovora, če ravno na drugih časopisih število gosp. naročnikov zapisano stoji. Pa bodi število naročnikov veliko ali malo, to zaupanje imam, da znani vlastenec in podpiratelj slovenstva naš slavn gospod Jožef Blaznik ove reči ne bo opustil, in da bo z novoj napravoj število naročnikov gotovo naraslo. To je sladko upanje, to je goreča želja vsakoga vlastenca. Večkrat sem že premišloval in preudarjal, kako bi utegnili naša Stovenija napredovati; evo! tole sem stuhtal.

a) Zastran sostavkov mislim, da so vsem ustavnim, svobodomiselnim, in mirnim deržavlantom po godu: „Vse za jedino, svobodno, neodvisno, enakopravno, foederativno Avstrijo“ naj ostane geslo naše Slovenije; ovi sostavki naj se pišejo umevno, občeslovensko približaje se podnarečju ilirskomu na podlagi Majerjovih pravil.

b) Papir in tisk sta vse hvale vredna; alj zvunajna obleka se mi ne dopade, ker ni ročna; mislim, da bo vsem naročnikom bolj všeč, ako bi Slovenija izhajala v obleki (formatu) „slavenskoga juga“, ali „Novic“.

c) Dan na dan je veliko novic, zato novine vsakokrat težko pričakujemo, kedar bojo deželni zbori, deržavni zbor itd. bojo novice zlo zlo važne; toraj ja mislim, da bi dobro blo, ako bi Slovenija trikrat na teden izhajala v obleki in večini slovenskoga juga; bezpolitični del bi se pa posebej v enakej veličini enkrat na teden pridjal. Tako bo vsaki naročnik tednoma prejel dve pole (Bögen) kakor sada. —

d) Slavjanski jug izlazi vsaki dan to je: 6 krat zvunaj nedelje i svetca; in velja s pošiljanjem v kuču na leto 10 raj. 20 kr. sr. Očevdno je torej, da je Slovenija dosada bla predraga, in da ni prenapeto tirjati za njo nižjo ceno, mislim, da bi blo 6 rajn. sr. na leto dosti. Tako se bo gotovo naročnikov nabralo, slovenska reč bo bolj napredovala, in g. založnik vender ne bo škode terpel.

Ove moje misli ja odkritoserčno oznamim,

da jih tudi drugi vlastenci pretresejo, in če kaj boljšega in koristnejšega vedo, tudi po Sloveniji ali Novicah razodenejo: „Više oči vidi više“! Alj doba je že kaj kratka, za to bratjo mila! urno pero v roke! —

Dones smo dobili že dolgo pričakovano knjižico: „Serbske narodne poslovice“, izdal jih je Vuk štef. Karadžić, cena 1 rajn. sr. še z jedno drugo knjižico je nas slavni pisatelj Vuk serčno razvelil; ova knjižica je. „V. S. K. Kovčević za istoriju, jezik, i običaje Srba sva tri zakona.“ Imena prenumeračev so na koncu pridjane; je jih blizo 1000; med timi najdemo iz naše Slovenije iz Tersta 53, iz Celovca 11 gospodov, iz Kranja, iz Goriskega, in dolnoga štajerja — ne jednoga!!! Bomo vidili, kaj bo z rečnikom staroslavenskega jezika od g. Dr. F. Miklošiča. Brati Slovenci! alj vaše suhe kosti ni preletela ista krasna beseda iskrenoga vlastenca v Beču: „O kdaj bo žlahtna vez jedinosti vse narode jugoslavenske bratinsko obsegla od milih krajev, kjer Serbsko-podunavska Vila v kolu narodnem se vije, do velikanskih gor, kjer za Triglavom žarko sonce zajde? O sladka sloga jugoslavjanska! Blaga doba, ne čakaj dolgo! Pridi!“ Brati Slovenci čujte daleč ovoga vlastenca: „Ilirski jezik je vez, ki bratovske narode Serbljev, Slavoncev, Hervatov, Dalmatincev i Slovencev skupej veže.“ Slušajte daleč, kaj Zagrebačke narodne novine v broju 198 pišejo: „Dogod (dokler) ne prožimo od serca brat bratu bratsku ruku, neće prestati dom i rod naš tužiti; neće stara naša slava na novo procvasti; in ne samo da nam neće olovo (svinc) plivati, nego isto perje naše na dno će padati, in donde će u znoju kervavom robovati, truditi se i sijati, a drugi će žeti, i trud naš uživati.“

„Gdè se bratska serca slože,

Onde i olovo plivat može;

A nesloga gdè zavlada,

Isto perje na dno pada.“ M. St.

— Približanje dakle, uzajemnost i sloga! —

Unokrat sem prosil, da kaki vlastenec po Sloveniji ali Novicah ljubomilo oznani, kako se z slovenskim jezikom po gimnazijah naše Slovenije ravna. Malenkasta je ova reč, pa vender mojo prošnjo opetujem: zakaj čudne reči se po svetu gode; po ministerialnej osnovi za realne šole je materinski in drugi deželni jezik za vse učence redni predmet; pri nas že imamo realno šolo, pa od slovenščine ni duha ne sluha; talianski jezik so nekteri gospodi hoteli usiliti; za božjo voljo alj se vsim učitelstvom možgani mešajo. Quousque tandem?! — Svečan.

Iz štajera 24. Listopada. Vsakdanji pogovori se zdaj vertijo od postavljenja novih političkih uradnikov. Gotovega še nič ne vemo, ali vendar iz marnov včasi kakšna gotovost se pripeti. Tako po celi štajerski se glas raznaša, da je dozdajni predsednik štaj. gubernia vitez Marquet imenovan za državnega namestnika. Mi poznamo g. predsednika za moža pravičnega in stanovitnega, bil je dolgo let krajski poglavar v Marburgi. Za posebnega prijatelja Slovencev in poznavca njihovega jezika ga neki ravno ne hvalijo, ali vendar neimamo vzroka se tožiti, da bi kadaj protivno in neprijateljsko proti Slovincini ravnal. On je imel priložnost prepričati se od lojalnega duha Slovencev od njihovih potrebščin, in tako smemo upati, da bode v nje vse zaupanje stavil, kakor mi v njega stavimo, in da se na pravdne želje, ktere neprijatelji naši grizeni od hude vesti in vedeni od zavisti, separatistične Tendenzen imenujejo, oziral bode. Naj ima naš stanovitni chef samo zaupanje v domorodce, ktere je natolcovanje in gnusno obrekovanje pri njem v nar jasnejšo luč postavilo, in on se bode prepričal, da so ti moževi boljši Avstrijanci, in podpiratelji trona, redu, postavnosti in vladarskih naredb, kakor pa sladki perlizuni, kateri

s škodo drugih hočejo svoj cilj dosegnuti. Ker ravno od perlizunov govorim in gerdih obdolžiteljev in skriviteljev, moram opomniti, da se je nek dobro poznani gospod za posebno zadačo napravil vsakega uradnika, kateri je le čerkico slovensko v pisarnici pisal al z kmeti od Slovenščine govoril, pri ministerstvu obtožiti. Tako čujemo, da je tudi g. Nagy-a uda političke uvedne komisije obtožil, „dass er zu slovenisch handle“, in da je g. N. od ministerstva dobil nalog se zastran tega opravičiti. Mi bi radi znali, ali je to gola resnica, alj pa ne. G. Nagy, rojen Slovenec, je, kolikor mi znamo, v svoji službi bil vestni (gewissenhaft) mož, je poslušal povsod voljo naroda, in je na takšni način to storil, kar vlada sama želi. Opomnimo se ja vsi dobro na ministrov cirkular na deželne poglavarje, v katerim jim naloži, da naj še skerbijo za zvedenje javnega mnenja in može občega zupanja. To reč zvediti si je g. N. perzadeval, in tako mu visoko ministerstvo more hvalo znati, kakor mu jo vsi Slovenci dobro znamo in jo očitno izrečemo. Je ena stranka ljudi na štajerskem, ktere osnove mi dobro vemo, ktera brez nehanja Slovence natolcuje, prosimo naj g. Nagy odperto in na ravno pove, v čem obstoji njegovo obdolženje in zakriviljenje, mi si hočemo trud vzeti, tej stranki še mo (Larve) z lica vtergat. Dolžej ne moremo terpeti, da bi se tako z zvestim narodom ravnalo. —

Drugači se vse sorte osebe imenujejo od ust do ust, ktere imajo na sedeže krožnih poglavarstev priti, žali Bože, same tuje imena ali pa imena, ktere zastran ljubezni do slovenske narodnosti slabo slovijo. Idea narodna je dandanasnji gotovo tako meč dobila, da jo germanizirajoči element ne bo paralizirati menje pa še izkoreniti zamogel. V postavljeni novih uradnikov bomo vidili, kako vlada enakopravnost zastopi.

Hervaska in serbska dežela.

Njih prevzvišenost patriarh Rajačić je ministerstvu sledeče pismo poslal:

Serbski narod se je po povablenem pismu cesarja Leopolda I. na patriarha Arzenia Černovića, potem po zagotovilu ravno tega vladarja 6. aprila in 21. avgusta 1690 in 20. avgusta 1691 s cesarskimi armadami zjedini, ogersko kraljestvo Turkov rešiti in kraljevo moč habsburške rodovine v tej deželi vterditi. Te važne pomoči v Turški in madjarski puntarski vojski ni le cesar Leopold I. spoznal in pohvalil, tem več tudi Serbom pravice podelil, si lastnega vojvoda voliti in v pridobljenih krajih lastne gosposke postavljati. Vse te z serbsko kervjo pridobljene pravice je madjarska politika in sovražnost tako vduševati znala, da so večidel te pravice le na popirju ostale, nikdar se niso v življenje vpelale. Koj po vjetju Jurja Brankovića so pravico vojvoda voliti, odpravili, in serbski narod se je moral s težkim srcem posiljenemu vojvodu klanjati, dokler, da je tudi tega zgubil. Pravico, lastna poglavarstva in gosposke imeti, je nekoliko dalj časa obdržal. Pa tudi ta pravica je bila vdušena ko se je Banat z Ogerskim zjedini, in madjarske gosposke so brez konca in kraja serbski narod preganjale, kar varstvena pisma (diplomata protectionalia) zadošti spričajo. Serbski narod je bil vojaški narod, bil je vedno v orožju. Politiška vravnava tega naroda je bila Madjarom tern v peti; vediti je potrebno, da je ta narod tudi na blagodarjenem južnem Ogerskem stanoval, po katerem je Madjar vedno svojo roko stegval. Za tega voljo je bila meja odpravljena, in serbski narod je madjarskemu feudalizmu prepadel. Nasledek te madjarske politike in poskušnje silnega verskega zjedinenja je bil, da več serbskih okrožjev na Marosu in Tisi ni hotlo svoje glave pred madjarsko vlado vклонiti, in si v letih 1750—1754 raj novo domovino na južnem Ruskem poiskalo. Previd-

niši svetovavci cesarice Marije Terezije so dobro previdili, kako velika škoda je za cesarstvo, da toliko mnogo zasluženih, hrabrih in marljivih rodovin serbskega naroda iz cesarstva vhaja; tedaj so tej vladarki svetovali, izselovanje prepovedati, zjedinenje vbriniti in vsakemu na voljo dati, se h katolski ali gerski veri spoznati. Madjari so pa svoj namen dosegli. Serbski narod je bil v okrožja in vojaške meje raztergan, oslavljen in Madjarom je bila tako mogočnost za prihodno vstajo dana. Tudi versko zjedinenje je pri tem veliko pomoč zadobilo, ker so Serbi in Romani v cerkvenih zadevah katolskim denarnicam podverženi bili. Z denarjem gerske cerkve je tedaj propaganda delo v vresničenje verskega zjedinenja marljivo opravljala z bolj skritimi sredstvi, državna denarnica pa ni solda za zidanje cerkev, ohranjenje duhovnov in izrejenje mladosti podala. Madjarska duhovšina je vsako pravično pritožbo na cesarja odverniti znala, kakor se na več mestih iz varstvenih pisem vidi. Nočem posameznih djanj praviti, ki vsako pošteno človeško serce razžaliti morejo, zahvalim nebeskega Očeta, da je zor lepše prihodnosti serbskemu narodu in gerski veri v avstrijski državi napočil.

Naj čutljivše so Madjari svobodo in pravico serbskega naroda na deželnem zboru 1790—1 ranili, ker so brez prašanja naroda, tačasnega mladega v vladnih rečeh neznanega Metropolita Stefana Stratimirovića zvili, da je v zjedinenje serbskega naroda z Madjari dovolil. Od te dobe je serbski narod tako opešal, da se le v verskih rečeh še od madjarskega loči. Poduk je bil mladosti odvzet, tuji živeli se je prizadeval vsak sled narodnega življenja in jezika zatreti. V takih zadevah je bilo Madjarom v letu 1830 mogoče sklenuti, da mora biti madjarski jezik opravični jezik v kraljestvu in z njim zvezanih deželah. Pridobitev madjarizma se je že tudi v svetiše gerske cerkve vpletla, ker otroci pri svetem kerstu niso smeli imen svojih očetov prijeti. Postave deželnega zbora v letu 1847—8 so zadni lesk pravic serbskega naroda vgasnuli, mu narodni zbor v cerkvenega premenuli, in tedaj tako serbski narod napadli, kakor je le v neomejeni državi mogoče.

Tako je v političkih in cerkvenih rečih serbski narod stal, ko je pomladi 1848 po vsih deželah velikega carstva glas vstavne svobode zadonil. Serbski narod je v tej svobodi popolnoma vničenje sebe vidil, ker je njegova veljava že popolnoma žibnila. Koj ko sim se pomladi 1848 iz deželnega zbora vernul, me je mnogo Karlovčanov in Novosadčanov nagovarjalo narodni zbor poklicati, da se bode narod posvetval, kaj da bi bilo v tej važnji dobi političke premembe začeti, in kako bi se zaterte pravice naroda spet oživeti in obvarovati mogle. Akoravno je madjarsko ministerstvo narodu cerkveni zbor dovolilo in na 3./15. maja 1848 razpisalo, sim bil vunder primoran narodni zbor na 1./13. maja 1848 poklicati. Stori sim to in sim tudi k temu dovoljenje od ministerstva dobil. Prišlo je v narodni zbor mnogo ljudi od vsih krajev cesarstva, bilo jih je več tavežent. Ko je v vsih mestih, na Dunaju, v Peštu, Pragi itd. kri tekla, in ko so narodi s silo to in uno tirjali, je serbski narod miren in pokojen bil in starim pravicam spet življenje vdihnul, stare meje postavil, mene za patriarha in c. k. generalmajorja Stepana Šuplikača za vojvoda zvolil.

Serbski narod, navajen na postavni poti svoje pravice varovati, je poslanstvo zvolil, da bi se v Inšpruk podalo in svitlemu cesarju Ferdinandu I. sklembe v poterjenje predložilo, drug odbor je bil v Karlovcih sostavljen, ki je imel nalogo potrebno za zbor preskerbeti in vravnati. Med tem je ostal hrup pokončavne vojske v Karlovcih, ktere ga je baron Hrabovsky z oboroženo desno napadel; bil je pa premagan in nazaj zapoden. Tako se je

vojska vnela. Serbski narod, desiravno so se njegovi naj močnejši in boja vajeni sinovi na laški zemlji za carja in cesarstvo bojevali, se je vonder Madjarom tako hlabro zoper stavil, da so Madjari kmalo vidili, da nimajo s tolovaji opraviti, ki na svojo prevzetnost zaupajo, tem več z vojaškim in hrabrim narodom. Med tem je svitli car vrata pomirenju odperl, in na Dunaju je bil pogovor v tej zadevi pod predsedništvom nadvojvoda Jovana; ali madjarski poročniki se niso hotli predlogom bana, ki je serbske in horvaške zadeve nadomestval vdati, tedaj je bila vojaškemu bogu pripuščena osoda južnih avstrijskih Slovanov in Madjarov. Od te dobe so Madjari šemo z obraza potegnuli, cesarskega pooblastenca Lamberta, ministra vojaštva Latovra umorili, in pred ozidje Beča s svojo armado hiteli. — Serbski narod, desiravno ni od vlade v tej sveti vojski do decembra 1849 nobene pomoči dobil, je z brezizgledno poterpežljivostjo zlobne trume sovražnika večkrat slavno zmagal, in ga tako vstrašil, da mu je za pomirje lepe reči ponujal. To sim visokemu ministerstvu 8. 20. novembra 1848, št. 2747 naznanil in z madjarskimi komisariji se nisim nikdar pečal, ampak narodu in cesarju tisto neoskrunjeno zvestobo ohranul, ki se v vsih predpravica in v zgodovini kakor krasen demant sveti.

Neprecenljive žertve serbskega naroda v tej vojski niso brez spoznanja ostale. Ko se je junaški car Franc Jožef na prestol svojih prededov vsedil, je bila njegova skerb, pravice Serbom sopet nazaj dati. Njegov rokopis 15. decembra 1848 je serbski narod iz sužnosti dvignul, v katero ga je madjarsko vladarstvo pahnulo. Obljubljena privilegia 6. aprila, 21. avgusta 1690 in 20. avgusta 1691 postavljene patriarha in vojvoda sta bila sopet vresničena. Pa komej je bil vojvoda zvoljen, že ga je Bog iz sveta poklical. Vsa teža vojske in domače vravnave je torej na mojih ramah ležala, in ta teža je bila toliko večja, ker je general Rukavina napredek vojske in oboroženje naroda vedno mudil. To je bilo vzrok, da je bila Bačka in Banat od sovražnika pokončana in da je terdnjava Arad v sovražno oblast prišla. Po ukazu ministra Stadion 19. februaria 1849 št. 48 B. M. sim smel upati, da se bode osoda serbskega naroda na boljše obrnula, ker sim visokemu vladarstvu zaupne može poslal, da bi se posvetvali, kaj da se ima do izida ogerske vojske storiti. Potem je bila oktroirana ustava 4. marca 1849 dana. Ta ustava je malo upanja serbskemu narodu dala. Ker, akoravno je v §. 72 od serbske vojvodine govorjenje, je vonder vse drugač kakor od 15. decembra 1848. Pa za nas še bolj žalostna sta §§. 41 in 42 v zvezi z drugim oddelkom §. 72. — Serbska vojvodina ni bila za kronovino postavljena, ampak na voljo ji je bilo dano, se s kako drugo kronovino zediniti. Le resnične kronovine imajo po §§. 41. in 42. pravico dva poslanca v državni zbor poslati. Tedaj bi serbska vojvodina ne imela neposrednih zastopnikov na državnem zboru, tedaj bi vojvodina morala v svoj prejšni nesrečni stan priti, v katerem je bila pred 15. decembrom 1848. Podstopil se bom to reč pozneje po svojem mnenju pretresti in pokazati, da svitli car in vlada nista hotla z eno roko to spet vzeti, kar sta z drugo serbskemu narodu v obličju celega sveta poklonila. —

Po cesarjevem rokopisu 2. aprila 1849 sim bil za pooblastenega cesarskega komisarja v od avstrijsko-serbskih vojakov poseđenih krajih, v sirmiskem, bačkem, bodrogem, torontalskem okrožju in v veršečkem stolnem okrožju zvoljen. Komej sim začel svoje delo na temeljnu srejske in sodne vravnave z ozirom na posamezne zadeve opravljati, ko me je cesarsko lastnoročno pismo na Dunaj 11. julia 1849 poklicalo, da bi pri pogovorih zadevajočih prihodnost in posebno gerško vero Ser-

bov, pričal bil. Od 18./6. avgusta 1849 sim na Dunaju, bil sim enkrat v ministerski zbor poklican, ko se je od serbskih zadev pogovarjalo; tudi sim nekterokrat z ministrom notrajnih zadev o tej reči govoril. Mnogo opravil, ki jih ministerstvo ima, nesrečno majanje mnogozasluženega serbskega naroda, druge cerkvene zadeve, kakor tudi naročenje ministra notrajnih zadev: so me primorale ministerstvu sledeče predložiti in cesarju naznani; da

1) Bode serbska vojvodina za samostojno kronovina izrečena;

2) Da naj bi se cesar velki vojvoda serbske vojvodine imenoval;

3) da bi meje vojvodstva odločene bile in scer na podstavi prejšnih privilegij, kakor je narod sklenul 1(13), 3(15) maja 1848 s zastopljenjem odbornikov deželne zbornice trojedne kraljevine horvaške, slavonske in dalmatinske, in scer da bi obsegla serbska kronovina Baranyo, Sirmio, Bačko, Banat z vojaško mejo zadnjih treh dežel.

4) Da bi se vojvod, viksi politiski zapovednik serbskega naroda pred ko mogoče zvolil.

(Konec sledi.)

Gospod Kappel, kteriga je ministerstvo na Hervaško poslalo, tam financialno stanje urediti, je bil tudi v Karlovcu in v Reki. Kmalu se bo na Dunaj vernil. G. Kappel je, kakor se sliši, sploh zadovoljen z stanjem, v kterim je hrovaške financie našel, in če tudi Dunajčani mislijo, de so na Hrovaškim zlo zmešane, je vunder bolj teško Dunajske v red djeti kakor hrovaške.

Austrijska dežela.

Dunaj. Cesar je za djakovaškega škofa postavil g. Jožefa Stroosmajera, mašnika te škofije, doktorja bogo- in modroslovstva, dvorniga kaplana, in opravitelja Frintaneja v Beču. Ta gospod je za slavonskiga rodoljuba povsod dobre poznan.

Česka in Moravska dežela.

Austrijska armada je obsedla česko granico proti Saksonskim in Bavarskim. Ona obstoji iz trum, ktere so se cel čas na Ogerskim bojevale. Na čelu ima izurjene vojskovodje. Al nek tirja tako prikazen stanjo neavstrijske Nemčije? Al bi se morebiti moglo kaj taci ga zgoditi, de bo posredovanje z orožjem v roki potrebno? Na drugo vprašanje znamo le ta odgovor dati, da se bo v prihodni pomladi morebit kaj taci ga zgodilo. Nemška dežela še ni umirena, ona še ne more umirena biti. Mi ne mislimo na tiste može, kteri družiga ne znajo, kakor zmiraj vladati se zoperstavljat, mi le rečemo, de boljša polovica nemškiga naroda ni zadovoljna. Večidel Nemške je bil lani brezvladarstva varen, ktero je na Ogerskim, Erdeljskim, Lombarskim in Beneškim toliko nesreče napravilo. In ravno zato je stanje Nemške dežele spet slabše od Avstrije. Tukaj je krepka dopolniva oblast, tam je vse na kose pretergano. Sploh obstoji nesreča Nemčije v tem, de je razkomanjena, in brez velikih prememb v granicah posebnih držav se ji ne da pomagat, ne vemo ali misli Avstrija nemško zamotano reč kmalo razrešit. Ako se tudi Pruska svoje politike krepkejše poprime, je mogoče, de ne predvidjena prigodba te dve države od diplomatskega na bojno polje pokliče, in za ta slučaj je spremna avstrijska vojska od velike znamenitosti.

(O. P.)

Ogerska in Erdelska dežela.

Slavenski jug piše v tužnim stanju Slovakov sledeče:

Cesarski povernik ali komisar na Ogerskim je učitelj in profesor na voljo dal, v kterimkoli jeziku obučevati hočejo, ali v madjarskim, nemškim ali slavijanskim. Mi nisimo nigdar tak razumeli §. 5. državne usta-

ve, kir je od enakopravnosti narodov govor. Zdaj vsi madjarski profesorji in madjaroni to priložnost poprimejo, de svojim poslušavcam in učencam madjarsino hočeš ali nočeš silijo. Tako ravnanje sopet zbuja nezadovoljnost med Slovaci, kteri so že tak dolgo časa po dobroti narodnih šol hrepeneli. Ravno smo dobili iz Slovačke pismo, ktero popisuje jedno stanje Slovakov. Družiga se ne sliši, kot večne tožbe, jadikovanje in popisi nesreč, bed in proganjanja tega mirniga in zvestiga naroda. Madjarsino podpirajo sami c. k. uradniki, prav očividno je, de s Slovaci še hujsi in slabši kakor poprej ravnaajo. Le malokdaj se primeri, de bi se Slovaci pritožiti ne imeli. Za duševno blagostanje Slovakov se dozda še nikjer ni nič zgodilo, kar vsaciga rodoljuba z žalostjo napolnuje. Nadjamo, de ne bo g. minister uka dopustil, de bi ta preganjani narod, kteriga je on nekda tak živo branil, tudi zanaprej duševno poginil. Morebiti, de mu sedajna vojaška vlada na Ogerskim ne dopusti tako ravnati, kakor on za prav spozna. V prid cele vlade ja cele Avstrije je, da se Slovaci pač enkrat oslobode madjarskiga trinoštva, v prid cele deržave je, da Slovaci pred ko mogoče dobrote svobodoumne in mirne vlade vživajo, de vživajo koristi in pravice vsim avstrijskim narodom po državni ustavi zagotovljene. Pa razun tega tirja tudi mir na Ogerskim zanaprej, da se Slovaci iz dolge omedlevce, v ktiro so pod madjarsko vlado padli, zbudijo, da se pri njih razvije krepkejše javno življenje, sploh de se Slovaci bolj izobražujejo, kir le tako narod spoznati zamore, da se njegovo veliko zaupanje v vladu pripozna, de vlada njegovo dobro iskreno želi. —

Slovenski dobrovoljci so bili te dni v Pozunu razpušeni. Bile ste dve kompanije pod vodstvom majorja Lesartovskega. Po dokončani maši so šli na grad in tam orožje nazaj dali.

Ptuje dežele.

Nemška. Badovsko bode skoraj popolnoma z Prusko državo zjedinjeno. Za naprej ne bode nobene badenske armade več, kir bo vsa s prusko armado sklenjena. Zadna bo tolikanj v številu večja postala, kolikor badovska znese, in badovski novinci bojo vsi v pruske dežele prestavljeni se tam v vojašini vadit, na badovskim pa bojo samo pruski vojsaki.

Laška. Piemonteski državni zbor je prorogiran. Govori se, de bo nova postava za stran volitve za državni zbor, in tudi za stran tiskarne izdana.

Papež je lepo sprijel poslance od strane rimskiga poglavarstva, kteri so ga prosili, de bi se sopet v Rim vernil, pa vunder jim ni tako odgovoril kakor so želeli. Med drugim je rekel, da se nada, da bo kmalo dan prišel, kader bo njihovi in svoji želji zadovolil. Časopis „Nazione“ pravi, da se bo papež konec tega mesca v Rim vernil.

Francoska. V Algerii kolera veliko ljudi pomori. Samo v mestu Oran je 3700 prebivavcov in 700 vojsakov na ti boleznii pomerlo. Vse štacune v mestu so zaperte, nobeden se za kaj ne peča, kir si je vsak smerti svest. Algerski škof je sam v Oran prišel se od naprav zoper to kugo prepričat. Po celim mestu je velika procesija bla.

Engleška. 7. t. m. se je na železnici London-Blakvall velika nesreča zgodila. En počasni vozeči vlak, v kterim je več ljudi sedelo, se je malo časa zakasnil na štacionu Stepney; kar pervihra drug vozovlak z blagam nato-varjen, in s tako močjo na pervega udari, de je ves na kose šel. — Garibaldi se je na Gibraltar podal, in od tod se bo sopet v Uruguay vernil. —

Nepolitiški del.

Jesen.

(Karinthia leto 1812.)

Hladnejši že veter piše,
Senčna izkra oslabi:
Z drevja listje hlad pobriše,
Lastevca od nas beži.
Tihe so vesele tice,
Le pomlad želujejo:
Govoreče pa tarice
Smeha dosti najdejo.

Terta z grozdami bogata
Se po nogačih muži,
Da jesen stokrat kopata
Kar pomladni cvet želi:
Vince sladko je perzelo,
Plačo da nogačniku;
Telo bode se pregrelo,
Posmehvalo se mrazu.

Tam po skednjah pokotanje
Sliši se naštimano;
Slajši dišalo bo spanje
Z delami pervablano.
Prazni bojo skoz netrudnost
Verti, njlive, nogači;
V merzlej zimí pa perludnost
V nečene jispé zleti.

Vertno drevje trudno kima,
Z sadjam je potvarjeno,
Sadje ljubi gladna zima,
Hruške sladkost žejni pjo.
Tičnico mladenič dela,
Lovie zveri osledi,
Pokanje predelno strela
Se od gozda v gozd glasi.

Tako dirjamo veseli
Zimi proti z smejanjam,
Dotle bomo sami zreli
Za pokopališče tam. —
Dobro nam! če naše drevo
Sadja nese dobrega:
Tam sledi vse dobro dele
Milost Božja vekoma! —

U. J.

Jugoslovanske cvetlice.

(Nabral F. Cegnar.)

25. Černi Juri.

Černi Juri Petrovič od Turkov Karabeg (černi knez) imenovan je bil rojen leta 1760 v vasi Viševci blizu Topole v semendriškem okrožju. Njegov oče je bil ratar in rojen Serb, kakor tudi njegova mati prava Serbljanka, gerske vere. Očeta je zgodaj zgubil; po njegovi smrti se z materjo v Topolo preseli. Ko odrase, preživi družino s poljedelstvom in živinorejo. Ravno pred zadnjo turško-avstrijsko vojsko se je oženil. Enega dne pride v njegovo hišo en turški cestni tolovaj prenočiti. Jurja lih ni bilo doma, ampak le njegova mati in mlada žena. Turk tedaj zapoveduje po hiši in si sam zvoli v postilji mlade ženke prenočiti. Med tem stopi Juri v hišo, najde Turka, ga z samokresom vstrelí, pod ognjišče pokoplje, konja odjaha in preč odpodi, da nikdo ne zve, kam da se je Turk zgubil. Bojezen, da se bo njegovo djane zvedlo in sovražstvo proti Turkom ga ženeta od domačega ognjiša v puste gore, kjer trumo junakov zbere in se z njimi proti zatiravcom vojskuje. S tem se je že poštovanje pri narodu zadobil. Ko se vname turško-avstrijska vojska se zapiše k avstrijskim prostovolcem za prostaka. Neverjetno je, kar eni terdijo, da je svojega stotnika ubil. Ko se mir naredi, se v Topolo vrne. Tam mirno živi, do leta 1804. O tej dobi pošlejo Dahii turško trumo, da bi ga umorila. Kako jim je odšel in kaj je pozneje počel, smo zgoraj omenili. Bil je divji in prijazen, pa vsako zdetje krivice ga je razserdilo, ojster pri vsaki reči. Ko se je njegova sestra omožila, ji je med drugim tudi gotovo število bučelnih panjev podaril za doto. Ker se je na bučelarstvo dobro zastopil, jih je sam odločil, ktere ji je mislil dati. Njegova mati, ki je hčeri dobro hotla, jih je nekoliko premenula. Juri to zapazi, pokliče svojo mater, dvigne panj za panjem kviško, in praša, kako težki da so. Mati odgovori, da so zlo enake teže. Ko zadnega dvigne in mati pravi, da je tudi ta težek, ga ji na glavo dené, in v les odide.

Ona vpije za njim: „Ti černi Juri!“ in od te dobe mu je ta priimek ostal. Mater je nekoliko bučel vpičlo, se nazadnje temu smeja, mu ni zamerila, in je to zgodbo večkrat drugim pripovedovala. Za zlo nečloveško ravnanje mu očitajo, da je svojega brata obesiti pustil, da mu je clo z ujzdo svojega konja vrat zadergnul. Nenaravno je gotovo to djanje; alj njegov mladi brat je bil neizrečen hudobnež in zatiravec naroda, ker je mislil, da mu bo brat, vladar ljudstva, vse prizanesel. Tudi mu je večkrat odpustil, ko je njegova mati za njega prosila in tudi njegovi tozniki. Pa hudobnež se ni dal poboljšati, in Juri je mogel oestro in pravično ravnati, da mu niso mogli očitati, da njegova lastna rodovina nesramniše z narodom ravna, kakor Turki, proti kterim so se bili.

V začetku turško-avstrijske vojske je Juri trumo svojih rojakov čez Savo v Avstrijo spremil, kjer so varstvo pred Turki našli, ki so Serbsko deželo pred začetkom vojske ropali in Serbe morili. Njegova mati se je kratko popred v drugo omožila. Nje mož je bil starašina v vasi, in je tudi beg nasvetoval. Na bregu Save se niso koj prepeljati mogli, tedaj so se po germovju poskrili, da so od une strani ladje h temu kraju priplavale. Ko je pa že tretji dan minul, in se nobene ladje ni bilo, je starašina obupal in svetoval se nazaj vrnuti. Nobeden ga ni hotel vbogati. Tedaj se sam nazaj poda in zuga, ako ga ne vbogajo, jih v Belgradu izdati. Vse je plakalo, Juri se dvigne in za njim vpije: „Oče, ostani pri nas, verni in vdeleži se naše osode.“ Un noče nič slišati, ampak po gojzdu vedno dalej gre.

Juri se nekterekat za njim vpije, ga za Božjo voljo prosi zavolj svoje plahote vsim gotove jame ne skopati; al on ga ne čuje ne sluša. Tedaj vzame Juri svojo puško, ga vstrelí z besedami: „Boljši eden, kakor vsi!“ To mu gotovo ne moramo v čast pristeti, ako pa vonder vse okoljšine na tanjko pretehtamo, bomo z njegovim djanjem poterpljenje in vsmiljenje imeli, ga gotovo ne bomo trinogom pristeli; saj je on svoj narod ljubil in se toliko za njegovo srečo in blagor prizadeval!

Babjeverstvo ustaja!

V Zagrebu je prišla na svitlo knjiga pod imenom: „Otvorjanje domačeg lečva za ljude, marve i nekoja na gospodarstvo spadajuća v broju 140, koje naravnih, koje sympatetičkih sredstvih i. t. d. iz jedine ljubavi slavnemu Ilirskomu narodu posvetjene, od sina Ilirskoga naroda Jos. Lalića.“ Ta gospod, od ktriga se je pred nekimi letmi veliko govorilo, je s to knjigo svoje babjeverstvo na znanje dal. V svojem predgovoru oestro vse zdravnike graja tako govoreč: Resnica je, de nisim graduiran dohtar za zdravništvo, pa tega ni potreba, kir bi tako le en morivec ljudi več na svetu bil. Cela knjiga pa je tako polna vraž in prazne vere, de bi clovek ne verjel, de se se v naših časih take laži po knjigah zatrosit morejo. G. Lalić ve za vsako reč sredstvo.

Najde se pri njemu gotovo sredstvo pijanca vina odvadit. Tako se glasi: Vzemí vodo, v ktiri so mertviga oprali, in dajaj mu jo z vinam piti, pa ulivajoc jo v vino moraš sledeče besede pregovoriti: kakor mertvi ne pije ne vina ne žganja, naj bode tudi tebi zabranjeno; trikrat to reči, in nikdar ga več ne bo pil. — Če koga vrat boli. Vzemí vovno černe ovce, spredi si iz nje žnorico, nosi jo krog vrata, in nikdar več te ne bo bolil. — De vrabci na skedenj ne pridejo. Daj velik svinski zob v posodo, iz ktere seme seješ, in kadar si to delo dokončal, zakopaj ta zob v njivo. Pazi pa dobro, kje si zob zakopal, de ga kadar boš žel, iskoplješ, drugač bi cel tvoj pridelk nezdrav bil. — Kako se gosence končajo. Pojd v vert, kir so gosence pred soncam, vzemi gosenco med perste, priveži ji nitko okrog vratu in tako govori: Glej čas je prišel de tud jest tebe sođim, zdaj te bom obesil. Na sosedovi meji jo obesi na nar višjo travo, obrni se nazaj brez de bi kam pogledal in pojdi v hišo. Pri sončnimu izhodu, nobene gosence na vertu več ne bode. Cela knjiga obseže tacih vraž na cente.

Z m e s.

Tallegrand je od kave tirjal, de mora biti černa kot hudič, vroča kot pekel, in sladka kakor ljubezen. Turki in Arabi scer zadne lastnosti pri kavi nočejo, kir jo brez vse-

ga sladkora pijo. Vsi evropejski narodi pa zunej Turkov so taki sladkoustneži postali, de pri njih turška šega kavo piti ni zamogla obveljati. Kaj poreko toraj kavopivci, če bo pri nas sladkor v cení poskočil. V dunajskih Kavanah, kir je dozdej mera sladkora prav pičila bila, bojo gotovo začeli kavo po turški segi piti. Kaj pa bo v Ljubljani? Kaj bo z Rožempohom? Al se bo njegova slava tud z naprej obderžala? Al ne bojo tam studenci, kave in mleka vsahnuli? To se ne sme po nobeni cení zgoditi, kavoljubnost, naših Ljubljancank ne bo dovolila, de bi se Ljubljanski raj v pušavo spreobrnil. Kakor vsaka reč ima svojo dobro in slabo stran, bo tudi novi davk od sladkora veliko koristi sebi prinesil. Zdaj bo treba na to gledat, de kar trohica kave pod zlo ne gre. Kemikarji bojo zdaj na tanjko prerajtali koliko zern kave je za eno torilce potreba. Kar bomo za sladkor več plačali, to bomo pri kavi si prihranili. Slišali smo tudi, de bo v kratkim v Ljubljano nemški dohtar prisel, ki je že pred letmi v več mestih poduk dajal, kako se ima po njegovim sistemu kava narejati. Veseli se Ljubljana! Zaukaj Rožempach, tvoj rešitelj se bliža!

* Stari raski spizatelj Nestor piše:

Vladimir Veliki, raski car u 10. stoletju, je Judam, kteri so mu svojo Judovsko vero hvalili in priporočovali, takole odgovoril!

Rusko.

„Kegda vi ot Boga otverženi po čuzim zemljami razsipani, to končno zakon vaš jemu protivni; dlā togo li vi nas k tomu privleči želaete, čto bi i mi podobnim vašemu zlokluččenjem ot nego bili nakazani.“

Slovensko.

Kedar ste vi od Boga odverženi po tujih zemljah razsipani, je končno postava vasa jemu protivna; za del tega vi nas k tomu privleči želite, da bi tud mi z podobnim vašem zlokluččenjem (nesrečo) od njega bli kaznovani.

* 25. t. m. je v Pragi na svitlo prišel nov časopis po imenu „Union“. Vrednik Dr. Smetna. Za ta časopis pisati so obljubili Dr. Pinkas, Palacky, Rieger in še drugi Čehi, ki po celim svetu slove.

* 26. d. je bil na Dunajskim vseučilišu velika svečanost. Za dohtarja pravice so graduirali nekiga g. od Hönigsberga, in sam minister uka grof Thun je bil tudi pričjoč. Sam minister je besedil, in njegov govor je na to vlekkel da bo skorej stan obseda na Dunaji nehal.

* Pulsky bo, kakor se sliši, v Londonu javno čez umetnost in starodavnost tradiral. Hvalijo ga kot učeniga moža. Njegov učenik je bil njegov stric Fejervarj. Slavenam je on že od poprej dobro znan, kir se je z grofam Levam Thun zavoljo Slovakov sprijel, in se za Madjare potegnul. Tud njegova žena misli v Londonu hišo za izrejo dekličev napravit.

* Telegrafi so tudi hudodelnikom tern v peti, kir se ne zamoreje več maševavni roki pravice tak lahko odtegnit, kakor poprej. Prigodba, ki se je na Engleskim zgodila, nam jasno dokaže. Janes Tawell je svojo ljubico dolgo časa za nos vodil, kir mu je pa ona njegovo nesvestobo očitala in ga oestro grajala, je on sklenil ji zavdati. Eniga dne pride k njej, ji ukaže vina prinesiti, in ji kupico, ktiro je poprej z mišico nastupal z vinam nalije. Dekle popije, omotca jo popade in ona na ves glas zakričjoča na tla pade. Morivca groza prime, on naglo na bližni kolodvor teče, in si tam vozni listek do Londona vzame. Sosedje so klic dekleta zaslišali, in vidili kak se je nek mož nagloma na kolodvor podal, dekleta najdejo mertviga in zvedo, de je bil ravno tisti mož pri njej. Pa po nagli železnici se je že ta peljal, misleč de mu nobena nevarnost več ne proti. Med tem pa ko se on po železnici vozi, je sledeče naznanilo po telegrafu bliskoma šlo: „V mestu Salthill se je grozna moritev zgodila. Morivec je mož, kir je danas zjutraj vozni list za London v Sloughskim kolodvoru vzel; on nosi dolgo rujavo sukno, in sedi v zadnim predelu družiga voza perve verste.“

Tawell pride brez vsake skerbi v London, se vsede v Omnibus, v mesto pridši, gre iz ene kavane v drugo. Pa zmiraj ima svojga družeta brez de bi zanj vedil, preoblečen policaj mu je povsod za herbttam. Kar k njemu pristopi, rekoč: „Vi pa ste danas od Slougha prišli.“ Prestrašen Tawell odgovori, de ne, pa vse tajejanje mu nič ne pomaga, zasačen je bil, pred poroto postavljen, za kriviga spoznan in obešen. Elektriški telegraf ga je zatožil.